

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Høringsuttalelsen sendes elektronisk til: www.regjeringen.no/id2687171

Oslo, juni 2020

FAU ved (xxx) skole,
(xxx Navn og xxx etternavn)
- FAU-leder -

Høringsuttalelse fra FAU - NOU 2019:23

Ny opplæringslov: Støtter videreføring av lovfestede råd og utvalg i ny opplæringslov.

I dag er det registrert rundt 69 000 elever ved grunnskolene i Oslo kommune. Osloskolen er i en særstilling i Norge ut fra antall elever, skoler, ansatte og foresatte – men også med tanke på organisering, styring og diversitet. Oslos mange bydeler er sammensatte med elever fra ulike land, kulturer og bakgrunner. Elevene har forskjellig bagasje, variert støtte og ulike muligheter hjemmefra og i sin omgangskrets. I tillegg er skolene organisert gjennom Utdanningsetaten, Norges største etat, mens barnehager, helsestasjoner og mange fritidstilbud er organisert gjennom bydelene.

For å skape gode, trygge lokalmiljøer, blir skolene oppfordret til å være sentrum og samlingspunkt for nærmiljøet. Engasjement i lokalmiljøet bidrar til tilrettelegging for gode, inkluderende møteplasser for både barn og voksne. Her spiller foreldre og foresatte en sentral rolle. Uavhengig av språk, utdanning og bakgrunn, bidrar vi til å utjevne forskjeller, hjelpe skoleledere og ansatte ved skolene, støtte hverandre som foresatte og hjelpe barn som trenger det. Vi deltar i og styrer mange av aktivitetene som påvirker skolehverdagen, det være seg idrett, kultur, skolen og barnehagens organer eller AKS. Gjennom FAU, SMU og DS er Osloskolens foresatte engasjert i egne og andres barn. Gjennom de lovpålagte organene finner foreldrefelleskap og mening i vervene, organisering av foreldrestemmen og bidragene.

Som foreldre er vi skolens kritiske venn, heiagjeng og budbringer til og fra nærmiljøet, organisasjons- og næringslivet samt den offentlige sektoren. Vi ser stadige bevis og eksempler på hva vi kan få til når skole og hjem jobber sammen, også som en del av det lokale eller kommunale nettverket. Gjennom viktige innspill fra Osloskolens FAUer har Oslo KFU frontet foreldrestemmen og blant annet bidratt til starten av AKS-reformen, arbeidet med å standardisere og sikre håndteringen av overgangen mellom barnehage og skole, standarden for hjem-skolesamarbeid samt fokus på SMU for å sikre elevstemmen i møte med foresatteperspektivet, på tvers av familie, skoleklasse og trinn. Gjennom FAU blir foreldrestemmen løftet inn i bydelens innbyggermøter. FAU blir også invitert inn til utviklingsprosjekter som går på tvers av politikk, fag og sektorer. Ergo er foreldrenes rett til å medvirke avgjørende!

Vi har i dag et lovfestet arbeidsutvalg for foreldrene, Foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU). Vi har vært lovhjemlet i opplæringsloven siden 1969, og sammen med foreldrene på 2.799 grunnskoler i Norge er vår skole per definisjon medlem av Norges største medlemsorganisasjon. Som om ikke det er nok, så driftes alle FAU 100% på frivillighet. Med dette fremlegger FAU ved vår skole høringssvar om ny opplæringslov:

Foreldrene har hovedansvaret for å oppdra sine barn og sørge for at de får en utdanning. For at foreldrene skal kunne følge opp dette ansvaret, er et godt samarbeid mellom hjem og skole uunnværlig. Foreldre er en viktig ressurs for skolen og hele oppvekstmiljøet som skolen er en del av. I grunnskoleloven av 13. juni 1969 nr. 24 ble det lagt stor vekt på tiltak for å bedre samarbeidet mellom hjem og skole, ikke bare for egne barn, men også for felleskapets barn på skolen. For å ivareta foreldrenes rettigheter og sikre reell innflytelse i skolen, ble foreldrenes rett til å medvirke aktivt i skolens indre liv lovfestet gjennom dagens råd og utvalg.

Det fremgår i Innstilling om samvirke i skolen (1971), side 14-15: Hvis ikke rådet gis en fast forankring i selve skolemiljøet kan det føre til et isolert samarbeid mellom mennesker – foreldre, elever, lærere, andre tilsatte – som er gjensidig avhengig av hverandre. (...) Til norsk skoletradisjon hører de frivillige foreldrelag. De har tilført skolen store verdier i rent økonomisk forstand og i form av engasjert og uegennyttig virksomhet i forbindelse med forskjellige former for fritidsaktiviteter. Samvirkekomitéen anser det av stor betydning at dette arbeidet fortsetter.

I mer enn 50 år har generasjoner av grunnskoleforeldre, ikke bare i Oslo, men over hele Norge engasjert seg i skolens indre liv i FAU. Foreldrenes frivillige innsats bidrar til at nye og gamle skolebygg blir prioritert, uteområder på skolen fornyes, 17. mai organiseres og gjennomføres, skoledisko og skoleball blir et eventyrlig minne for barn og ungdommer samt at skoleveier blir mindre farlige. Takket være FAU har millioner av grunnskoleelever fått nytte av foreldrenes dugnadsinnsats for skolen. Vi vet godt at uten FAU hadde skolehverdagen til elevene sett veldig annerledes ut enn den gjør i dag.

En lovhjemlet rett sikrer i større grad deltagelse og rett til å bli hørt med en reell innflytelse i beslutningsprosesser, som vi i FAU vet er avgjørende viktig. Foreldrene har i dag få juridiske virkemidler til å ivareta sine interesser i grunnskolen. Dagens opplæringslov tilrettelegger for at foreldrene har mulighet til å medvirke aktivt i skolen, og vi vet av erfaring at enkelte råd og utvalg fungerer tidvis variabelt og tilfeldig. Dersom de lovfestede råd og utvalg fjernes, er vi sikre på at det vil føre til en betydelig svekkelse av foreldrenes rett og mulighet til å medvirke.

FAU ved vår skole støtter derfor ikke forslaget i NOU 2019:23, kapittel 19, s. 221 at bestemmelsene om organer for brukermedvirkning i skolen ikke videreføres.

FAU ved vår skole mener at ny opplæringslov skal bidra til å:

- Videreføre bestemmelsene om organer for brukermedvirkning i skolen. Dette gjelder Foreldrerådets Arbeidsutvalg (FAU), Samarbeidsutvalget (SU), Skolemiljøutvalget (SMU), Elevrådet og Foreldreutvalget for grunnskoleopplæringen (FUG).
- Styrke foresatte og elevenes rett til deltagelse, reell innflytelse og medvirkning i likhet med eldre, ungdommer og personer med funksjonsnedsettelse sin styrkede rett i kommuneloven §5-12.
- Ivareta foresattes ansvar for å fremme fellesinteressene til foreldrene samt å medvirke til at elever og foreldre tar aktivt del i arbeidet med å skape et godt skolemiljø.
- Tydeliggjøre skoleeiers lovpålagte forpliktelser til å ivareta samarbeidet med Foreldrerådets Arbeidsutvalg (FAU), Samarbeidsutvalget (SU), Skolemiljøutvalget (SMU) og Elevrådet.